

महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र (MRSAC),
नागपूर द्वारे उपग्रहीय छायाचित्र (Satellite Images)
च्या आधारे भूस्थानिक वैशिष्ट्यपूर्ण नकाशे
(Geospatial Thematic Maps) उपलब्ध करून देणे.

महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: सुसंके-२०१७/प्र.क्र.६२/का.१४१८

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

तारीख: ०५ मे, २०१८.

वाचा:

- १) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्र. सुसंके-२०१५/प्र.क्र.१२९/का.१४२६, दि.२८ एप्रिल, २०१६.
- २) नियोजन विभाग, शासन परिपत्रक क्र.सुसंके-१०१५/प्र.क्र.१२९/का.१४२६, दि.२० जुलै, २०१६.

प्रस्तावना:

महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र (MRSAC), नागपूर यांची राज्यासाठी सामायिक “महाराष्ट्र डिजिटल भौगोलिक माहिती संच प्रणाली” (Maharashtra Geo Special Digital Database System) विकसित करणे, त्यांची अंमलबजावणी व देखभाल याकरिता “प्रमुख संस्था (Nodal Agency)” म्हणून नियोजन विभागाच्या दि.२८ एप्रिल, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये नियुक्ती करण्यात आली आहे. याच शासन निर्णयात, या संस्थेने पार पाडावयाची कार्ये नमूद केली असून त्यातील परिच्छेद ४ (क) नुसार शासनाच्या सर्व प्रशासकीय विभागांनी तसेच अधिनस्त प्राधिकरण / मंडळ, महामंडळे यांनी आवश्यक असलेली “उपग्रह छायाचित्रे” (Satellite Images) मागणी नोंदवून घेण्याची बाब नमूद करण्यात आली आहे.

२. महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र (MRSAC), नागपूरकडे उपलब्ध असलेली “उपग्रह छायाचित्रे” (Satellite Images) संबंधित प्रशासकीय विभागांनी मागणी केल्यास त्वरीत विनामूल्य (Cost Free) उपलब्ध करून देण्याचे निर्देश नियोजन विभाग, शासन परिपत्रक क्र.सुसंके-१०१५/प्र.क्र.१२९/का.१४२६, दि.२० जुलै, २०१७ अन्वये देण्यात आले आहेत. ही “उपग्रह छायाचित्रे” (Satellite Images) प्राप्त करून घेण्यासाठी महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र (MRSAC), नागपूरला नियोजन विभागाकडून निधी दिला जात असल्याने प्रशासकीय विभागांना ती विनामूल्य (Cost Free) उपलब्ध करून दिली जातात.

३. महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, (MRSAC) नागपूर अ) “सुदूर संवेदन” (Remote Sensing) ब) भौगोलिक माहिती प्रणाली (Geographic Information System-GIS) क) वैश्विक स्थळदर्शक प्रणाली (GPS) ड) लिडार (LIDAR) अशा अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून ग्रामीण व शहर परिक्षेत्राचा विकास आराखडा तयार करणे. तसेच कृषी, वने, खनिज, पाणी व सिंचन विकास योजना आखणी, अंमलबजावणी, नियंत्रण तसेच नैसर्गिक विपदांमध्ये शासनाच्या संबंधित प्रशासकीय

विभागांना व त्यांचे अधिनस्त प्राधिकरण / मंडळ, महामंडळे यांना त्यांच्या गरजेनुसार भूस्थानिक वैशिष्ट्यपूर्ण नकाशे (Geospatial Thematic Maps) ची आवश्यकता असते.

४. महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, (MRSAC) नागपूरकडून “उपग्रह छायाचित्रे” (Satellite Images) उपलब्ध करून देताना ती विशिष्ट प्रयोजनास आवश्यक असल्याने त्यावर विशेष प्रक्रिया (Special Procedure) करून असे भूस्थानिक वैशिष्ट्यपूर्ण नकाशे (Geospatial Thematic Maps) देण्याची मागणी संबंधित प्रशासकीय विभागांकडून महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, (MRSAC) नागपूरकडे केली जाते. त्या अनुषंगाने हे कामही महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, (MRSAC) नागपूरकडून सुरळीत व कालबद्ध पद्धतीने पूर्ण करून संबंधित प्रशासकीय विभागाला भूस्थानिक वैशिष्ट्यपूर्ण नकाशे (Geospatial Thematic Maps) विनामूल्य (Cost Free) कशी उपलब्ध करून देता येईल, ही बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, (MRSAC) नागपूरकडून “उपग्रह छायाचित्रे” (Satellite Images) त्यासंबंधित आवश्यक प्रतवारीच्या भूस्थानिक वैशिष्ट्यपूर्ण नकाशे (Geospatial Thematic Maps) प्रशासकीय विभाग व त्यांचे अधिनस्त प्राधिकरण / मंडळ, महामंडळे यांना विनामूल्य (Cost Free) उपलब्ध करून देण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे. महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, (MRSAC) नागपूरतर्फे “उपग्रह छायाचित्रे” (Satellite Images) व भूस्थानिक वैशिष्ट्यपूर्ण नकाशे (Geospatial Thematic Maps) उपलब्ध करून घेण्यासाठी खालीलप्रमाणे कार्यपद्धती अंमलात आणावी:-

- १) महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र (MRSAC), नागपूरकडे संबंधित प्रशासकीय विभागाने आवश्यक भूस्थानिक वैशिष्ट्यपूर्ण नकाशे (Geospatial Thematic Maps) ची मागणी परिशिष्ट- अ, मध्ये नोंदवावी व त्याची प्रत नियोजन विभागाकडे सादर करावी.
- २) महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र (MRSAC), नागपूर यांनी भूस्थानिक वैशिष्ट्यपूर्ण नकाशे (Geospatial Thematic Maps) उपलब्ध करून देण्याकरीता प्रस्ताव संबंधित प्रशासकीय विभागाच्या सल्ल्याने नियोजन विभागास मंजुरीकरिता सादर करावा. या प्रस्तावामध्ये संबंधित प्रशासकीय विभागाचा प्रकल्प हेतू, कार्यपद्धती, माहिती संचाचे मानकीकरण, प्रकल्प खर्च, इत्यादींचा अंतर्भाव करावा.
- ३) महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, (MRSAC) नागपूर करीता नियोजन विभागाने आर्थिक वर्षातील उपलब्ध तरतूद विचारात घेऊन, शासनाच्या मान्यतेने अशा प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता घेऊन, प्रशासकीय विभाग व त्यांचे अधिनस्त प्राधिकरण / मंडळ, महामंडळे यांच्या गरजेनुसार आवश्यक असणारे भूस्थानिक वैशिष्ट्यपूर्ण नकाशे

(Geospatial Thematic Maps) संबंधित विभागास विनामूल्य (Cost Free) उपलब्ध करुन देण्याचे निदेश महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, (MRSAC) नागपूर यांना देण्यात येईल.

४) महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र (MRSAC), नागपूर यांचेकडून आवश्यक भूस्थानिक वैशिष्ट्यपूर्ण नकाशे (Geospatial Thematic Maps) प्रशासकीय विभागाला आवश्यक असलेल्या कालावधीत उपलब्ध करणे शक्य नसल्यास, किंवा अवाजवी विलंब होण्याची शक्यता असल्यास ती अन्य कोणत्याही संस्थांकडून अथवा यंत्रणांकडून खरेदी करण्यासंदर्भात MRSAC च्या शिफारशीनुसार नियोजन विभागाची पूर्व सहमती घेऊन संबंधित प्रशासकीय विभागाला उपलब्ध करून घेण्याची मुभा राहिल. तथापि, सदर खरेदी करताना संबंधित प्रशासकीय विभागाला उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्र.भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२ भाग III /उद्योग-४, दि.१/१२/२०१६ मधील कार्यपद्धतीचा अवलंब करणे आवश्यक राहिल. त्यासाठी लागणारा खर्च संबंधित प्रशासकीय विभागामार्फत करण्यात येईल. मात्र, ह्या करीता प्रशासकीय विभागाने MRSAC ची तांत्रिक सल्लागार म्हणून मदत घ्यावी व भौगोलीक माहिती संचाचे मानकीकरण करून घ्यावे.

२. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौ.संदर्भ क्र.२३/२०१८/व्यय-८, दि.१८.१.२०१८ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१८०५०५१२१५१२५११६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि.फ.वसावे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपालांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) सर्व सन्माननीय संसद सदस्य, विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य
- ३) मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२.
- ४) मा.मंत्री (वित्त, नियोजन व वने) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२
- ५) सर्व मा.मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा.राज्यमंत्री, गृह (ग्रामीण) वित्त, नियोजन यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

- ७) मा. अध्यक्ष, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई
- ८) मा. उपाध्यक्ष, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई
- ९) मा. सभापती विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई
- १०) मा. उप सभापती, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई
- ११) मा. विरोधी पक्षनेता (विधानसभा) यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई
- १२) मा. विरोधी पक्षनेता (विधानपरिषद) यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई
- १३) सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२.
- १४) महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर
- १५) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञयेता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर
- १६) संचालक, महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, नागपूर
- १७) सर्व विभागीय आयुक्त.
- १८) सर्व जिल्हाधिकारी
- १९) सर्व महानगरपालिका.
- २०) आयुक्त, नगर प्रशासन संचलनालय, वरळी, मुंबई
- २१) आयुक्त, भुमी अभिलेख व शहर भुमापन संचलनालय, पुणे.
- २२) आयुक्त, कृषी आयुक्तालय, पुणे.
- २३) महाव्यवस्थापक, रिजनल सेंटर (NRSC), अंतरिक्ष विभाग, नागपूर.
- २४) संचालक, नगर रचना संचलनालय, पुणे.
- २५) संचालक, भुजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे.
- २६) प्रधान मुख्य वन संरक्षक, नागपूर.
- २७) संचालक, भुविज्ञान व खनिकर्म संचलनालय, नागपूर.
- २८) प्रमुख साधन संपत्ती शास्त्रज्ञ, महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, ८ वा मजला, गो. ते. आवार, लो. टि. मार्ग, मुंबई शाखा, मुंबई ४००००९.
- २९) प्रमुख साधन संपत्ती शास्त्रज्ञ, महाराष्ट्र सुदूर संवेदन उपयोजन केंद्र, ४ था मजला, नवीन प्रशासकीय भवन, डी-विंग, कौनसील हॉलच्या समोर, पुणे शाखा, पुणे-४११ ००९.
- ३०) वित्त विभाग, अर्थसंकल्प शाखा, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ३१) संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचलनालय, नवीन प्रशासकीय इमारत, ८ वा मजला, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-४०० ०५९.
- ३२) निवड नस्ती (का.१४१८) संग्रहार्थ.

नियोजन विभाग, शासन निर्णय सुसंके-२०१७/प्र.क्र.६२/का-१४१८, दि. ०५ मे, २०१८ सोबतचे
“परिशिष्ट-अ”

APPLICATION FORM FOR PROJECT
(Using Remote Sensing & GIS Technologies)

1	Department Name					
2	Department Address					
3	Office Name					
4	Office Address					
	Email		Phone no		Fax no.	
5	Name of Nodal Officer					
6	Designation of Nodal Officer					
	Email		Phone no.		Mobile no.	
7	Name of Project					
8	Project Objective (in brief)					
9	Area in which project need to be executed (Area-of-Interest, etc.)					
10	Project Duration & Expected date of completion					
11	Database Requirement:					
	a) Satellite Image data * - (Type, Sensor, Time, etc)	Probable list of all type of satellite data are given in Annexure-1				
	b) Existing Thematic maps (GIS layers)	Probable list of all base thematic data are given in Annexure-2				
12	GIS Database Creation:					
	a) Description of New Thematic database (Spatial Extraction					
13	Image Processing & GIS Analysis:					
	a) Satellite Image processing and analysis (Rectification/Classification/ NDVI/etc.)					
	b) Integrated GIS analysis of Thematic maps					

Annexure-1

List of the type of Satellite Data available with MRSAC

Sr.No.	Name of the satellite data/Sensor available with MRSAC*	Resolution of the satellite data (in meters)	DATA REQUIRED IN PROJECT
1	IRS 1C /1D (MX) LISS III	23.5	☐
2	IRS 1C/1D (MX) AWiFS	81.0	☐
3	IRS 1C/1D (PAN)	5.8	☐
4	IRSP5 (MX) LISSIII	23.5	☐
5	IRSP5 (MX) AWiFS	56.0	☐
6	IRSP5 (MX) L4	5.8	☐
7	IKONOS MX/PAN	1.0	☐
8	QUICK BIRD /MX/PAN	0.6	☐
9	World VIEW 1/MONO	0.5	☐
10	IRSP6 (MX) LISSIII R2	23.5	☐
11	IRSP6 (MX) AWiFS R2	56.0	☐
12	IRSP6 (MX) L4 R2	5.8	☐
13	Cartosat1	2.5	☐
14	World VIEW 2/STEREO	0.5	☐
15	World VIEW 3 / STEREO	0.3	☐
16	Pleiades 1A,1B / TRI- STEREO	0.5	☐
17	LANDSAT 3, 4	21.0	☐

* MRSAC possesses the satellite data for a particular region of different time period in archive for the projects it has executed.

NOTE:

- Based on the satellite data requirement, MRSAC shall provide satellite data, if available with MRSAC, free of cost.
- If the data is not available with MRSAC, additional data shall be procured from NRSC, ISRO, DOS, and its cost will be included in the project cost.

Kindly mention the AOI (Area of Interest) or the Project area.

Name of the AOI/Project area in shape file format (name of the shape file)	Name of the shape file in *.shp + other files

Annexure-2

List of the Thematic Base Map Data available with MRSAC

Sr.No.	Name of the Thematic Base Map available with MRSAC	SCALE	DATA REQUIRED IN PROJECT (✓)
1	Administrative boundary (district and taluka)	1:50,000	☐
2	Village boundary	1:50,000	☐
3	Village location / Settlement	1:50,000	☐
4	Transport network (Roads & Railways)	1:50,000	☐
5	Land use / Land cover	1:50,000	☐
6	Geomorphology/Hydrogeo-morphology/Ground water potential (including lineament) (1:50K	1:50,000	☐
7	Geology (Lithology + structures and lineaments)	1:50,000	☐
8	Soil	1:50,000	☐
9	Slope	1:50,000	☐
10	Drainage and reservoir	1:50,000	☐
11	River and water bodies	1:50,000	☐
12	Watershed	1:50,000	☐

Please list out any other thematic maps/spatial abstraction required by user

*			
*			
*			
*			
*			
*			
*			
*			

* User can specify any other layer which needs to be used in the project. MRSAC will use these layers for standardization and formulate the procedure for its generation.